

## สถิติช้างอ.อ.ป. ที่ถูกลักตักดงา

น.สพ.ดร.สิทธิเดช มหาสาวังกุล

ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านสัตวแพทย์

### บทนำ

สถิติช้าง อ.อ.ป. ที่ถูกลักตักดงา นั้น ได้รวบรวมขึ้นมาตั้งแต่ น.สพ.สิทธิเดช มหาสาวังกุล ได้เริ่มบรรจุเข้าทำงาน ที่ ฝ่ายอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือ ปี พ.ศ.2536 ในตำแหน่ง พนักงานสัตวแพทย์ ระดับ 4 ซึ่งในขณะนั้น ขึ้นกับงานงานสัตวแพทย์ ส่วนบริการการผลิต ฝ่ายอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือ ซึ่งเป็นสถิติที่รวบรวมจากเอกสารของงานสัตวแพทย์ มีบันทึกตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 เป็นต้นมา เนื่องจากว่าในสมัยก่อนนั้น ช้าง อ.อ.ป. ที่ทำสัมปทานป่าไม้ มีช้างงายาวสวยงามมากมาย และก็เกิดเหตุการณ์ขโมยมาลักตักดงา ในปี พ.ศ. 2528 จากนั้นเหตุการณ์ดังกล่าวก็ได้รับบาดเจ็บเหมือนไฟลามทุ่ง ช้างของเอกชนเองก็ถูกขโมยลักตักดงา จนช้างของ อ.อ.ป.เองความทุกข์ต้องขออนุมัติตักดงาจาก อ.อ.ป. ก่อน เพื่อป้องกันปัญหาถูกลักตักดงา มีช้างอ.อ.ป.ต้องเป็นโรคโพรงงาอักเสบเรื้อรัง บางเชือกตายเพราะติดเชื้อบาดทะยัก ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จึงไม่ค่อยเห็นช้างงายาว สวยๆ ทำงานในป่า ทั้งของ อ.อ.ป. และเอกชน ซึ่งสถิติดังกล่าว รวบรวมเฉพาะช้าง ของ อ.อ.ป.เท่านั้น ไม่ได้รวมช้างเอกชน ที่ถูกลักตักดงาซึ่งเกิดขึ้นหลายราย ปัญหาของช้างถูกลักตักดงาปัจจุบันได้ลดลงเป็นอย่างมากแล้ว เพราะไม่มีช้างงา เหลือให้ตัด เจ้าของจะชิงตัดก่อน ส่วนช้างงายาวๆที่เห็นของเอกชน มักเป็นช้างของผู้มีชื่อเสียง และถูกดูแลรักษาเป็นอย่างดี ไม่ได้เลี้ยงไว้ในป่าเหมือนสมัยก่อน ส่วนช้างงายาวของ อ.อ.ป. ก็จะถูกนำมาเลี้ยงดูไว้ที่ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และมีเวรยามคอยดูแลเป็นอย่างดี แต่ก็มีเหตุการณ์ขโมยตักดงาเกิดขึ้น 1 ครั้ง กับช้างพลายแก้ว เมื่อ ปี พ.ศ.2537 และเหตุการณ์ครั้งสุดท้ายที่มีบันทึกช้าง อ.อ.ป.ถูกขโมยตักดงา คือ ปี พ.ศ. 2542 หลังจากนั้นเป็นต้นมาก็ไม่พบเหตุการณ์อีกเลย เพราะ ช้าง อ.อ.ป.ที่ไปทำงานในป่า จะถูกขออนุมัติตักดงาก่อนจนสิ้น และช้างของ อ.อ.ป.ก็เริ่มปลดเกษียณลง จนหมดในปัจจุบัน โดย อ.อ.ป.มิได้มีการซื้อช้างใหม่มาทดแทนมาเป็นเวลานานแล้ว

### สถิติช้าง อ.อ.ป.ที่ถูกลักตัดงา

| ลำดับ<br>ที่ | ชื่อช้าง                | ถูกลักตัดงา<br>เมื่อวันที่ | หมายเหตุ                                      |
|--------------|-------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------|
| 1            | พลายบาน                 | 15 สิงหาคม 2528            | ที่ป่าสาธิตแม่แหง อ.งาว จ.ลำปาง               |
| 2            | พลายงาม                 | 24 สิงหาคม 2528            | ที่ป่าสาธิตแม่ต๊ีบ อ.งาว จ.ลำปาง              |
| 3            | พลายคำแปง               | 27 สิงหาคม 2528            | ที่ป่าสาธิตแม่หวด อ.งาว จ.ลำปาง               |
| 4            | พลายสมบุญฤทธิ์          | 2 กันยายน 2528             | ที่ป่าสาธิตแม่หวด อ.งาว จ.ลำปาง               |
| 5            | พลายผาแดงน้อย           | 24 กันยายน 2528            | ที่ป่าสาธิตแม่แหง อ.งาว จ.ลำปาง               |
| 6            | พลายบัวลอย              | 3 ตุลาคม 2528              | ที่ป่า อ.ร้องกวาง จ.แพร่                      |
| 7            | พลายแดน                 | 18 - 19 ตุลาคม 2528        | ที่ป่าสาธิตแม่แหง อ.งาว จ.ลำปาง               |
| 8            | พลายเล้ง                | 21 ธันวาคม 2528            | ที่ป่าสาธิตแม่แหง อ.งาว จ.ลำปาง               |
| 9            | พลายทองดี               | 17 มิถุนายน 2531           | ที่ป่าแม่ทรายยคำ อ.เมือง จ.ลำปาง              |
| 10           | พลายแลมา                | 25 มิถุนายน 2531           | ที่ป่าขุนสมุน อ.เมือง จ.น่าน                  |
| 11           | พลายบุญลาว              | 14 กันยายน 2531            | ที่ป่าห้วยเครือม้า อ.งาว จ.ลำปาง              |
| 12           | พลายบุญสี               | 14 กันยายน 2531            | ที่ป่าห้วยต้นกึก อ.งาว จ.ลำปาง                |
| 13           | พลายแน่น                | 27 ตุลาคม 2531             | ที่ป่าสาธิตแม่ต๊ีบ อ.งาว จ.ลำปาง              |
| 14           | พลายบุญชุมมี            | 1 พฤศจิกายน 2531           | ที่ป่าห้วยจำหลวง อ.งาว จ.ลำปาง                |
| 15           | พลายทีส่า               | 9 กุมภาพันธ์ 2532          | ที่ป่า อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน              |
| 16           | พลายของกลาง (พร.1/2528) | 8 มีนาคม 2532              | ที่ป่าห้วยแม่หละ อ.งาว จ.ลำปาง                |
| 17           | พลายก้า                 | 23 มิถุนายน 2532           | ที่ป่าห้วยน้ำของ จ.แม่ฮ่องสอน                 |
| 18           | พลายคำหมื่นน้อย         | 26 ธันวาคม 2533            | ที่ป่าอ.สอง จ.แพร่                            |
| 19           | พลายวาสนา               | 5 กุมภาพันธ์ 2535          | ที่ป่าแม่ปุง - แม่เป้า อ.สอง จ.แพร่           |
| 20           | พลายแก้ว                | 24 มิถุนายน 2537           | ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง       |
| 21           | พลายสิงห์ทอง            | 4 ตุลาคม 2537              | ที่ป่า อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์                   |
| 22           | พลายเบาะ                | 24 พฤศจิกายน 2537          | ที่ป่าทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง               |
| 23           | พลายเดชาน้อย            | 13 มิถุนายน 2538           | ที่ป่าขุนยวม อ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่         |
| 24           | พลายของกลาง             | 4 กุมภาพันธ์ 2542          | ถูกลักตัดงาเล็กน้อย อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน |
| 25           | พลายเดชาน้อย            | 8 มีนาคม 2542              | ถูกลักตัดงา 1 ข้าง เขต อ. ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน |
| 26           | พลายเดชาน้อย            | 9 มีนาคม 2542              | ถูกลักตัดงาอีก1 ข้างเขต อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน |

